

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT
ATURAN URUSAN MESYUARAT

NASKHAH SAHIH/BAHASA MALAYSIA

<http://www.parlimen.gov.my>

HARI RABU, 13 NOVEMBER 2024, PUKUL 10.00 PAGI

Bil. 52

PERTANYAAN-PERTANYAAN BAGI JAWAB LISAN

1. PR-1533-L27479

Dr. Kelvin Yii Lee Wuen [Bandar Kuching] minta **MENTERI KOMUNIKASI** menyatakan pelan Kementerian untuk mengkaji dan memperkemaskan Seksyen 233 Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 untuk memastikan skop dan penggunaannya tidak memberi ruang untuk disalahgunakan.

2. PR-1533-L26675

Puan Hajah Salamiah binti Mohd Nor [Temerloh] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan :

- (a) berapa bilangan dan senaraikan MRSM elit di negara ini yang dikhaskan untuk golongan tertentu sahaja; dan
- (b) apakah syarat kemasukan ke MRSM elit.

3. PR-1533-L27248

Dato Anyi Ngau [Baram] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan sama ada Kerajaan mempunyai rancangan untuk membina '*Border Security Road*' di Sabah dan Sarawak dan nyatakan laluan jalan tersebut (jika berkenaan).

4. PR-1533-L26052

Kapten Dato' Dr. Zulkafperi bin Hanapi (Bersara) [Tanjong Karang] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan adakah Kementerian bercadang menambah dan membuka lebih banyak geran Agropreneur Muda di masa akan datang dan adakah ia tertumpu kepada kawasan tertentu sahaja. Berapa ramai yang telah menerima geran tersebut bagi tahun 2024.

5. PR-1533-L27507
Datuk Willie anak Mongin [Puncak Borneo] minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan dewasa ini kenaikan harga harta tanah dan kekurangan rumah mampu milik menjadi masalah bagi golongan berpendapatan rendah khasnya kepada golongan muda yang baru berumah tangga. Apakah dasar dan strategi Kementerian untuk menangani masalah ini.
6. PR-1533-L26033
Dato' Sri Doris Sophia anak Brodi [Sri Aman] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan penjelasan mengenai pelan pembangunan infrastruktur ekonomi utama seperti lebuh raya, pelabuhan dan lapangan terbang serta bagaimana projek-projek ini akan menyokong pertumbuhan ekonomi dan meningkatkan daya saing Malaysia di peringkat global dalam jangka masa pendek dan panjang.
7. PR-1533-L26234
Dr. Siti Mastura binti Muhammad [Kepala Batas] minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan perincian jumlah ahli fisioterapi sukan yang bertauliah dan berdaftar di bawah Kementerian.
8. PR-1533-L26012
Dato' Sri Sh Mohamed Puzi bin Sh Ali [Pekan] minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan kesediaan Kerajaan untuk melaksanakan penggunaan teknologi kecerdasan buatan (AI) yang menyeluruh dalam sektor ketenteraan bagi memperkuuh lagi keupayaan pertahanan Malaysia dan sejauh manakah penggunaan teknologi ini dalam aspek ketenteraan pada masa kini.
9. PR-1533-L27255
Tuan Riduan bin Rubin [Tenom] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan adakah pihak Kementerian bercadang untuk menetapkan harga siling bagi pengambilan pekerja asing di Sabah memandangkan kos tersebut pada ketika ini sangat membebankan dan apakah langkah bagi mengurangkan impak kos pengambilan pekerja asing agar keperluan industri dapat dipenuhi tanpa membebankan majikan.
10. PR-1533-L26356
Kapten Azahari bin Hasan [Padang Rengas] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan tindakan atau langkah-langkah pencegahan yang boleh diambil bagi membasmi penularan penyakit cacar monyet yang menular baru-baru ini.

11. PR-1533-L27201

Datuk Wetrom bin Bahanda [Kota Marudu] minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan :

- (a) apakah Kementerian mempunyai mekanisme bagi meningkatkan penggunaan dan produktiviti aset binaan Majlis Daerah Kota Marudu. Terdapat banyak gerai yang telah dibina, tidak digunakan dan terbiar menyebabkan kerugian aset; dan
- (b) adakah terdapat keperluan mengetatkan syarat kepada pemilik-pemilik yang tidak mengusahakan gerai yang disewakan.

12. PR-1533-L26320

Dato' Sri Ikmal Hisham bin Abdul Aziz [Tanah Merah] minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan jalinan kerjasama strategik antara Kementerian Pertahanan dengan Kerajaan Korea Selatan dalam membangunkan keupayaan industri pertahanan tempatan, mengambil kira pembangunan industri pertahanan yang signifikan di Korea Selatan dalam bidang teknologi R&D produk persenjataan seperti pesawat pejuang, kapal selam, kapal perang serta teknologi mikrocip yang berpotensi dipindahkan kepada Malaysia.

13. PR-1533-L26176

Dato Henry Sum Agong [Lawas] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan sama ada Kementerian bercadang untuk menempatkan Doktor Pakar di Hospital Daerah Lawas.

14. PR-1533-L26241

Tuan Zahari bin Kechik [Jeli] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan prospek tanaman kopi di Malaysia, berapa keluasan, jenis dan variasi kopi yang ditanam dan nilai pasaran domestik dan nilai eksport kopi untuk tahun 2014 hingga 2024.

15. PR-1533-L27492

Tuan Mordi Bimol [Mas Gading] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan statistik kemalangan maut Lebuhraya Pan Borneo di Sarawak membabitkan kawasan pusingan P-Turn sejak tahun 2023 hingga kini dan apakah usaha Kementerian bagi mengatasi kes kemalangan maut membabitkan kawasan pusingan P-Turn.

16. PR-1533-L26453

Tuan Afnan Hamimi bin Dato' Haji Taib Azamuddin [Alor Setar] minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan hala tuju dan perancangan jangka pendek, sederhana dan panjang Kementerian terhadap perkembangan bola sepak tanah air dengan peruntukan RM15 juta kepada FAM termasuk kriteria pemilihan skuad Harimau Malaya mengambil kira prospek pemain naturalisasi atau pemain warisan bergred 'A'.

17. PR-1533-L26925

Dato' Sri Dr. Wee Jeck Seng [Tanjung Piai] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan jumlah dana dan kadar kebergantungan industri kesihatan negara kepada pembelian vaksin import dan sejauh manakah kerjasama rentas Kementerian boleh disalinghubungkan bagi memanfaatkan kepakaran tempatan dalam penghasilan vaksin tempatan.

18. PR-1533-L26445

Datuk Dr. Nik Muhammad Zawawi bin Haji Salleh [Pasir Puteh] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan cadangan dan langkah yang telah atau sedang diambil pihak Kementerian bagi menangani kegagalan Malaysia dalam menggunakan teknologi rawatan tanah bagi meningkatkan produktiviti pengeluaran makanan negara sebagaimana dilaporkan oleh USDA 2023.

19. PR-1533-L26962

Tuan Tan Hong Pin [Bakri] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan :

- (a) adakah Kerajaan bercadang untuk melanjutkan tempoh masa permohonan Projek Rintis Dasar Gaji Progresif (DGP) dan tempoh menerima insentif daripada 12 bulan ke 24 bulan; dan
- (b) hasil kajian dalam pelaksanaan projek rintis ini dan adakah Kerajaan merancang memberi subsidi latihan kepada majikan yang memberikan latihan kemahiran kepada pekerja.

20. PR-1533-L26143

Dato' Khlir bin Mohd Nor [Ketereh] minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan rasional menggantikan Kad Pesara Veteran Tentera kepada Kad Veteran Angkatan Tentera dan sekarang akan ditukar pula kepada Kad Digital. Pertukaran kad ini telah menimbulkan banyak masalah kepada pesara ATM yang berurusan di hospital Kerajaan.

21. PR-1533-L26866

Datuk Seri Utama Ir. Hasni bin Mohammad [Simpang Renggam] minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan respon Kementerian terhadap peningkatan harga rumah yang meningkat sehingga 10-15 peratus terutamanya di Lembah Klang dan juga 2-3 peratus bagi peningkatan kadar sewa.

22. PR-1533-L26068

Dato' Sri Tuan Ibharim bin Tuan Man [Kubang Kerian] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan :

- (a) perancangan untuk memastikan kesejahteraan rakyat serta keterjaminan makanan apabila Malaysia dijangka mengalami musim kemarau menjelang 2025 dan dijangka berlarutan selama 10 tahun; dan
- (b) langkah jangka panjang Kementerian bagi menyelesaikan masalah gangguan bekalan air ke kawasan sawah seliaan KADA.

23. PR-1533-L26523

Dato' Muhammad Bakhtiar bin Wan Chik [Balik Pulau] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan jumlah terkini mangsa yang menghidapi kes Virus HFMD (Hand, Foot and Mouth Disease) di seluruh negara dan apakah langkah serius pihak Kementerian bagi menangani kes ini.

24. PR-1533-L26330

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan :

- (a) apakah tindakan yang diambil bagi menyelesaikan aduan berkaitan kelewatan bekalan serta penjualan Benih Padi Sah (BPS) yang melebihi harga ditetapkan Kerajaan; dan
- (b) penyelesaian terhadap isu pesawah yang terbeban dengan masalah harga belian padi, infrastruktur dan kenaikan harga diesel yang meningkatkan kos pengeluaran padi.

25. PR-1533-L27176

Dato' Haji Adnan bin Haji Abu Hassan [Kuala Pilah] minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan sama ada Kementerian mempunyai perancangan bagi melaksanakan projek kerja menaik taraf atau membina bangunan baharu untuk menggantikan pasar Kuala Pilah yang telah terlalu lama dan usang bagi memastikan keselamatan dan keselesaan peniaga serta orang awam.

26. PR-1533-L26344
Tuan Haji Mohd Syahir bin Che Sulaiman [Bachok] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan sejauh mana keberkesanan langkah-langkah yang diambil Kementerian dalam menstabilkan bekalan beras tempatan yang masih berkurangan dan tidak menampakkan sebarang penyelesaian sehingga ke hari ini.
27. PR-1533-L27324
Tuan Prabakaran A/L M Parameswaran [Batu] minta **MENTERI KOMUNIKASI** menyatakan adakah Kementerian berhasrat untuk memperluas Pakej Rahmah Prabayar Siswa dengan menambah kelayakan buat pemilik akaun pasca bayar talian tambahan (*supplementary account*) daripada akaun utama yang dimiliki oleh ibu bapa pelajar.
28. PR-1533-L26080
Tuan Kalam bin Salan [Sabak Bernam] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan langkah Kementerian dalam membantu meningkatkan hasil pertanian di kawasan jelapang padi IADA Barat Laut Selangor setelah pendapatan mereka menyusut pada musim lepas.
29. PR-1533-L27208
Dr. Mohammed Taufiq bin Johari [Sungai Petani] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan langkah-langkah Kerajaan untuk memastikan pertumbuhan ekonomi saksama di negeri-negeri utara seperti Kedah dan Perlis, yang mengalami penghijrahan tenaga mahir ke negeri-negeri selatan seperti Johor dan Selangor.
30. PR-1533-L27413
Komander Nordin bin Ahmad Ismail TLDM (Bersara) [Lumut] minta **MENTERI PERTAHANAN** menyatakan faedah kebajikan yang diterima oleh balu dan ahli keluarga Allahyarham Laskar Kelas (LK) I Arman San Hermansa yang terkorban sewaktu melaksanakan kerja-kerja salvaj kapal peronda KD Pendekar di perairan Tanjung Penyusop, Johor seperti kenaikan pangkat secara *posthumous*.
31. PR-1533-L27450
Datuk Seri Panglima Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan] minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan inisiatif yang diambil untuk meningkatkan peluang pekerjaan bagi penduduk Kinabatangan, termasuk program latihan kemahiran, pembangunan modal insan dan usaha untuk menarik pelabur bagi membuka peluang pekerjaan baharu di kawasan tersebut.

32. PR-1533-L26058

Tuan Sabri bin Azit [Jerai] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan adakah jambatan bagi menghubungkan jalan utama ke Gunung Jerai telah dibuat kajian untuk pembinaanya memandangkan kesesakan dengan pelancong yang semakin meningkat. Sekiranya dalam proses kajian nyatakan tempoh masa yang diambil bagi menyelesaikan isu kesesakan pada musim cuti.

33. PR-1533-L26215

Datuk Ir. Shahelmey bin Yahya [Putatan] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan langkah-langkah Kementerian untuk memastikan bilangan graduan tempatan untuk doktor pelatih (*housemanship*) di Sabah dalam jumlah yang mencukupi.

34. PR-1533-L26153

Tuan Zakri bin Hassan [Kangar] minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan usaha-usaha untuk memperkasakan kembali program RTG memandangkan Malaysia gagal mendapatkan emas pada Olimpik Paris 2024.

35. PR-1533-L26133

Dato' Sri Richard Riot anak Jaem [Serian] minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan berapa jumlah peruntukan projek bagi tahun 2024 untuk kerja naik taraf jalan perhubungan desa, ameniti sosial dan pemasangan lampu jalan solar di kawasan Parlimen Serian dan berapa jumlah projek yang telah dilaksanakan setakat ini.

36. PR-1533-L27315

Tuan Fathul Huzir bin Ayob [Gerik] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan bajet penyelenggaraan jalan dan lampu jalan bagi Jalan Persekutuan FT077 Pengkalan Hulu ke Betong, Thailand seperti yang pernah diminta sebelum ini masih tiada jawapan dan tindakan. Mohon perkara ini dipandang serius memandangkan ianya laluan utama antarabangsa.

37. PR-1533-L26752

Tuan Edwin anak Banta [Selangau] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan apakah terdapat peruntukan khusus bagi kawasan Selangau di bawah RM100 juta yang disediakan untuk membaik pulih klinik-klinik kesihatan dan kuarters di Sarawak.

38. PR-1533-L26275

Tuan Roslan bin Hashim [Kulim Bandar Baharu] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan perincian mengenai penetapan harga siling beras putih tempatan (BPT) serta tindakan susulan yang diambil oleh pihak Kementerian bagi memastikan kelangsungan industri beras bagi jangka masa pendek, sederhana dan panjang.

39. PR-1533-L26564

Dato' Seri Hishammuddin bin Tun Hussein [Sembrong] minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan mekanisme baharu yang diambil Kementerian bagi menggalakkan pembelian lot perumahan Bumiputera memandangkan 47% lot tidak terjual adalah berharga antara RM500 ribu hingga RM700 ribu dan 29% berharga RM300 ribu hingga RM500 ribu walaupun setelah 3 tahun siap pembinaan.

40. PR-1533-L27505

Dato' Syed Abu Hussin bin Hafiz Syed Abdul Fasal [Bukit Gantang] minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan apakah Kementerian bercadang untuk mendirikan sebuah stadium mini di Parlimen Bukit Gantang untuk kegunaan rakyat.

41. PR-1533-L26420

Tuan Haji Onn bin Abu Bakar [Batu Pahat] minta **MENTERI KOMUNIKASI** menyatakan jumlah menara telekomunikasi yang telah siap dibina di bawah Pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA) yang telah beroperasi di Johor khususnya di Batu Pahat.

42. PR-1533-L26690

Dato' Dr. Haji Alias bin Razak [Kuala Nerus] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan statistik penyakit baharu yang disebabkan oleh penggunaan rokok elektronik atau e-cigarette or Vaping Associated Lung Injury (EVALI) dan kos rawatan yang terpaksa ditanggung Kerajaan untuk merawat kes-kes EVALI ini daripada tahun 2020 hingga 2024.

43. PR-1533-L26161

Dr. Richard Rapu @ Aman anak Begri [Betong] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan status terkini baik pulih klinik kesihatan yang daif di Sarawak dan senaraikan klinik-klinik serta jumlah peruntukan yang termasuk dalam Program Inisiatif Bitara MADANI.

44. PR-1533-L26180

Tuan Mohd Azizi bin Abu Naim [Gua Musang] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan perancangan dan tindakan Kementerian untuk memastikan projek Central Spine Road (CSR) bagi kesemua pakej di Gua Musang dapat ditangani kelewatan progres pembinaan dan mengelakkan kesesakan trafik disebabkan Kon Keselamatan (*Safety Cone*) berselerak dan membahayakan pengguna jalan raya.

45. PR-1533-L26813

Datuk Suhaimi bin Nasir [Libaran] minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan langkah yang diambil oleh Kementerian bagi memperluaskan penggunaan teknologi seperti Kecerdasan Buatan (AI) dan Internet Kebendaan (IoT) di kalangan petani kecil bagi meningkatkan produktiviti dan kecekapan pertanian.

46. PR-1533-L27466

Datuk Seri Panglima Haji Mohd Shafie bin Haji Apdal [Semporna] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan :

- (a) senarai syarikat yang telah berjaya ditawarkan kontrak bagi Fasa 1B Lebuhraya Pan Borneo (LPB) Sabah dan pakej WP09 yang melibatkan laluan dari Serusop ke Pituru; dan
- (b) apakah pembaharuan yang dibuat oleh Kementerian bagi memastikan kemajuan dan perjalanan projek LPB Fasa 1B ini tidak akan bermasalah sepetimana projek LPB Fasa 1A.

47. PR-1533-L26582

Tuan Azli bin Yusof [Shah Alam] minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan :

- (a) adakah Kerajaan bercadang memisahkan fungsi klinik kesihatan antara ibu mengandung dan kanak-kanak dengan kesihatan am; dan
- (b) menaik taraf klinik kesihatan kepada klinik pakar yang ketika ini hanya ditempatkan di hospital sahaja.

48. PR-1533-L26088

Tuan Muhammad Ismi bin Mat Taib [Parit] minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan usaha Kementerian bagi mengkaji semula semua perjanjian konsesi lebuh raya dan berunding untuk mendapatkan harga terbaik dengan pencapaian pengurangan 18% kadar tol bagi Lebuhraya Utara Selatan (PLUS) termasuk Lebuhraya Pantai Timur Fasa 2 (LPT 2) seperti termaktub dalam Manifesto Pakatan Harapan.

49. PR-1533-L27399

Datuk Seri Haji Jalaluddin bin Haji Alias [Jelebu] minta **MENTERI KOMUNIKASI** menyatakan pandangan pihak Kementerian terhadap dakwaan yang mengatakan talian internet dan telefon menjadi semakin teruk di sesetengah kawasan setelah peralihan daripada 4G ke 5G.

50. PR-1533-L27512

Tuan Chong Zhemin [Kampar] minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan sama ada RON95 akan diapungkan mengikut harga pasaran pada tahun ini.

ATURAN URUSAN MESYUARAT DAN USUL-USUL

1. Pertimbangan ke atas Rang Undang-undang Perbekalan 2025 (D.R.45/2024) dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan 2025 seperti berikut :

“Bahawa Dewan ini, mengikut subseksyen 4(3) Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 [Akta 406], membuat ketetapan iaitu suatu jumlah wang sebanyak tidak lebih dari lapan puluh lapan bilion ringgit (RM88,000,000,000) dibelanjakan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun 2025, dan bagi tujuan dan butiran Perbelanjaan Pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau (“P”) dalam senarai Anggaran Perbelanjaan Persekutuan 2025, yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 16 Tahun 2024, adalah diuntukkan di bawah Maksud-maksud yang berkenaan jumlah-jumlah yang bersetentangan dengan butiran-butiran itu di ruangan enam dan tujuh senarai tersebut.”

Dalam Jawatankuasa Sebuah-buah Majlis (12 November 2024)

		Bacaan Kali Yang Kedua
2. (D.R.43/2024)	Rang Undang-Undang Industri Perkhidmatan Air (Pindaan) 2024.	“
	[Menteri Peralihan Tenaga dan Transformasi Air]	
3. (D.R.19/2024)	Rang Undang-Undang Mufti (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 2024.	“
	[Perdana Menteri]	
4. (D.R.18/2024)	Rang Undang-Undang Pentadbiran Undang-Undang Islam (Wilayah-Wilayah Persekutuan) (Pindaan) 2024.	“
	[Perdana Menteri]	
5. (D.R.20/2024)	Rang Undang-Undang Tatacara Mal Mahkamah Syariah (Wilayah-Wilayah Persekutuan) (Pindaan) 2024.	“
	[Perdana Menteri]	
6. (D.R.44/2024)	Rang Undang-Undang Lembaga Pelesenan Kenderaan Perdagangan (Pindaan) 2024.	“
	[Menteri Pengangkutan]	

7. (D.R.46/2024) Rang Undang-Undang Majlis Perundingan Gaji Negara (Pindaan) 2024. **Bacaan Kali Yang Kedua**

[Menteri Sumber Manusia]

8. PR-1533-U(27)339

Dato' Indera Mohd Shahar bin Abdullah [Paya Besar] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk meneliti dan meningkatkan kadar gaji minimum. Kali terakhir Kerajaan menyemak semula gaji minimum pada Mei 2022 dengan kenaikan daripada RM1,200 kepada RM1,500. Walaupun kenaikan itu merupakan langkah positif terutama dalam menyediakan taraf hidup yang lebih selesa bagi mereka yang berpendapatan rendah, kebimbangan kekal mengenai kesan jangka panjangnya disebabkan potensi inflasi.

Adalah diharapkan peningkatan gaji minimum dapat diuruskan dengan baik bagi merangsang pertumbuhan produktiviti perniagaan. Adalah penting untuk menangani cabaran seperti kemerosotan daya saing dan kekurangan bakat mahir. Kerajaan mesti melabur dalam teknologi, peningkatan kemahiran tenaga kerja dan langkah kalis masa depan sambil menguruskan tekanan inflasi untuk memastikan pertumbuhan ekonomi yang mampan.

Sudah tiba masanya untuk Kerajaan mengkaji kenaikan gaji minimum bagi membantu mengurangkan kemiskinan dan ketidaksamaan di samping mengimbangi tekanan inflasi dan mengekalkan daya saing ekonomi."

[Menteri Sumber Manusia]

9. PR-1533-U(27)340

Dato' Indera Mohd Shahar bin Abdullah [Paya Besar] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk memperkenalkan semula GST supaya dapat mengimbangi keperluan fiskal negara yang semakin meningkat.

Peralihan daripada GST kepada SST pada 2018 telah mengurangkan hasil cukai dengan ketara. Walaupun kadar Cukai Perkhidmatan telah meningkat dari 6% kepada 8% pada 2024, hasil tahunan kekal jauh di bawah paras era GST. Kekurangan ini menghalang pembangunan infrastruktur.

Sudah tiba masanya pengenalan semula GST dan sistem pulangan cukai yang lebih cekap dan efisien akan merangsang pertumbuhan pendapatan Kerajaan. Hasil ini mestilah disalurkan untuk pembangunan infrastruktur justeru terus meningkatkan pertumbuhan ekonomi.

Adalah diharapkan pelaporan yang telus tentang penggunaan kutipan cukai tersedia bagi terus membina kepercayaan masyarakat umum terhadap keperluan kutipan cukai yang lebih efisien."

[Menteri Kewangan]

10. PR-1533-U(27)341
Dato' Indera Mohd Shahar bin Abdullah [Paya Besar] akan mencadangkan :
- "Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk mengkaji dan menyediakan satu kaedah yang mampan bagi membiayai perkhidmatan kesihatan awam dalam negara.
- Sistem penjagaan kesihatan Malaysia menghadapi kos yang semakin meningkat, pergantungan yang besar kepada pembiayaan Kerajaan, perbelanjaan isi rumah tinggi, perlindungan insurans yang terhad, dan ketidaksamaan dalam akses penjagaan kesihatan. Sistem perkhidmatan kesihatan awam berada di bawah tekanan, manakala penjagaan swasta masih tidak mampu dimiliki oleh ramai orang.
- Sudah tiba masanya satu kaedah yang inklusif bagi menjamin kemampunan sistem perkhidmatan kesihatan negara di samping terus memberikan perkhidmatan yang cekap kepada masyarakat umum."

[Menteri Kesihatan]

11. PR-1533-U(27)342
Dato' Indera Mohd Shahar bin Abdullah [Paya Besar] akan mencadangkan :
- "Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk membentangkan satu Kertas Putih Kesihatan Mental Kebangsaan.
- 1 daripada 3 rakyat Malaysia mempunyai isu kesihatan mental, dengan jumlah tertinggi adalah di kalangan mereka yang berumur 16-19 tahun serta mereka daripada keluarga berpendapatan rendah.
- Kesihatan mental turut menjelaskan satu daripada enam kanak-kanak berumur lima hingga 15 tahun di Malaysia. Masalah kesihatan mental dalam kalangan kanak-kanak telah melonjak daripada 7.9% pada 2019 kepada 16.5% pada 2023.
- Adalah diharapkan, kertas putih ini dapat menggariskan isu dan punca masalah mental yang semakin meruncing dalam kalangan masyarakat supaya semua pemegang taruh memberikan solusi terbaik bagi menangani masalah ini."

[Menteri Kesihatan]

12. PR-1533-U(27)346

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan supaya mewujudkan pusat benih padi khusus di kawasan utara khasnya di Arau, Perlis bagi membekalkan benih-benih padi yang bermutu tinggi dan membolehkan penyelidikan yang agresif dibuat bagi menghasilkan benih padi baru di samping menyelesaikan masalah ketidakcukupan benih padi di pasaran. Pusat Benih Padi adalah penting untuk mengumpul benih padi yang lebih berdaya komersial, lebih berdaya tahan iklim (*climate resistant*) dan sesuai dengan cuaca di kawasan utara Semenanjung Malaysia.

Pusat ini juga boleh berperanan menjalankan kajian di peringkat serantau dan melibatkan penyelidik daripada negara-negara jiran seperti Thailand, Indonesia dan Myanmar yang mempunyai tanaman baka padi yang berdaya komersial tinggi."

[Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan]

13. PR-1533-U(27)348

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa supaya Kerajaan mengambil langkah pro-aktif dalam menangani kes penderaan kanak-kanak yang berlarutan dan sehingga kini belum ada penyelesaian tuntas. Statistik Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat menunjukkan sehingga November 2023, kira-kira 1,069 kes penderaan kanak-kanak dilaporkan yang disebabkan oleh kecuaian ibu bapa dan penjaga Kanak-kanak adalah masa depan negara. Usaha menangani isu pengabaian dan penderaan kanak-kanak yang dilihat membimbangkan perlu ditangani secara menyeluruh dan membabitkan pelbagai pihak.

Lantaran itu, pihak kerajaan wajar menangani lantas menghentikan kitaran dera ini dengan sebuah target 'Dera Sifar' menerusi langkah-langkah proaktif seperti mewajibkan kursus penjagaan anak, mewujudkan sistem pemantauan berkala serta meneliti semula undang-undang serta garis panduan yang berkaitan. Perkhidmatan dalam hal membabitkan perlindungan, pemulihan dan pemeliharaan kanak-kanak perlu diperkuuh dan direalisasikan."

[Menteri Dalam Negeri]

14. PR-1533-U(27)350

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa supaya Kerajaan menubuhkan badan siasatan bebas bagi mengenal pasti secara teperinci punca utama yang menyebabkan kekurangan bekalan makanan asas seperti beras tempatan, ayam dan telur ayam di pasaran.

Perancangan penyelesaian jangka pendek, perancanaan jangka panjang yang komprehensif serta penguatkuasaan yang lebih 'keras' terhadap golongan kartel orang tengah antara faktor pengukuhan daya pengeluaran bekalan makanan. Rakyat baik dari kalangan pengguna mahupun pengusaha restoran kecil masih mengeluh dengan permasalahan ini yang menyebabkan kenaikan harga bekalan makanan.

Kerajaan tidak seharusnya melepaskan tanggungjawab menjaga keterjaminan bekalan makanan kepada pengguna sebagai *end user* mahupun menyarankan penyelesaian jalan mudah seperti menambah import makanan tetapi perlu mencari penyelesaian sepanjang rangkaian jaringan bekalan bahan makanan mentah bagi memastikan keterjaminan makanan (*food security*)."

[Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan]

15. PR-1533-U(27)352

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan supaya mengkaji semula peruntukan khas yang boleh diberikan kepada pekebun kecil, penternak dan nelayan yang terjejas akibat situasi iklim yang tidak menentu serta kenaikan harga barang. Kerosakan tanaman dan kematian ternakan seringkali mendatangkan kerugian besar hingga kepada jutaan ringgit setiap kali berlaku bencana alam.

Dengan situasi semasa ekonomi negara yang tidak stabil juga secara tidak langsung akan memberi tekanan kepada kos sara hidup pekebun kecil, penternak dan nelayan yang kebanyakannya bergantung harap kepada sumber pendapatan tersebut sahaja. Maka pemberian peruntukan khas ini dapat menambah baik kehidupan mereka."

[Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan]

16. PR-1533-U(27)353

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan supaya menyegerakan pembinaan dan baik pulih tembok sempadan Malaysia-Thailand supaya merangkumi keseluruhan perbatasan dari Perlis hingga Kelantan dan menyediakan suatu pelan tindakan komprehensif merangkumi semua agensi Kerajaan bagi kawalan sempadan Malaysia-Thailand. Sempadan Malaysia-Thailand adalah sepanjang kira-kira 656km namun hanya 111km sahaja yang berpagar. Sebahagian tembok sempadan antara Malaysia dan Thailand di sepanjang Laluan Keselamatan dan Pembangunan (KESBAN) dilihat sudah usang manakala peralatan kamera litar tertutup (CCTV) dan alat pengimbas perlu ditambah, dibaikpulih dan dinaik taraf dengan teknologi terkini seperti penggunaan dron.

Beberapa insiden pada masa lalu seperti kes tembakan ke atas pasukan keselamatan negara dan bermaharajalelanya sindiket pemerdagangan manusia seperti yangberlaku di insiden Wang Kelian serta penyeludupan barang termasuk dadah dan senjata menunjukkan betapa kritikalnya keperluan untuk meningkatkan tahap keselamatan di perbatasan.

Kerajaan Malaysia sebelum ini telah memberikan komitmen untuk membina tembok sempadan tersebut tetapi sehingga terkini masih tiada pelan pembangunan komprehensif dan terperinci yang diumumkan. Mohon pihak Kerajaan memandang serius perkara ini dengan menyegerakan pembangunan tembok sempadan Malaysia-Thailand secara menyeluruh dan memastikan suatu pelan komprehensif merangkumi semua agensi Kerajaan bagi kawalan sempadan Malaysia - Thailand agar benar-benar berkesan menjamin keselamatan perbatasan negara."

[Perdana Menteri]

17. PR-1533-U(27)354

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan supaya agihan peruntukan pembangunan dan pelaksanaan projek pembangunan di peringkat negeri diberikan mengikut keutamaan dan keperluan Kerajaan negeri. Berdasarkan pelan RMKe-12, enam negeri kurang membangun akan terus diberi keutamaan dengan agihan sekurang-kurangnya 50% daripada keseluruhan peruntukan Perbelanjaan Pembangunan Asas Persekutuan.

Namun begitu, terdapat beberapa projek yang diluluskan oleh Kerajaan Persekutuan tidak mengambil kira cadangan dan hasrat Kerajaan negeri khususnya di Perlis untuk mempelbagaikan fungsi sesuatu projek sedangkan Kerajaan negeri mempunyai dasar serta hala tuju yang telah mengambil kira pelbagai keperluan dan kehendak semasa serta pada masa hadapan. Misalnya, Projek Lencongan Banjir Barat Timah Tasoh yang telah dilaksanakan pada tahun 2015, di mana dalam pembinaan terowong banjir terdapat skop pembinaan pada item pencahayaan di dalam terowong berjumlah RM300 ribu.

Namun, skop berkenaan telah dikeluarkan atas alasan penjimatan. JPS Perlis selaku pelaksana projek telah membangkitkan perkara ini supaya dikekalkan atas faktor keselamatan dan memudahkan kerja pemantauan serta penyelenggaraan di dalam terowong di masa hadapan. Akan tetapi, ianya masih tetap dikeluarkan daripada skop asal projek."

[Menteri Ekonomi]

18. PR-1533-U(27)355

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan supaya mengkaji dan merancang satu inisiatif khas bagi memastikan setiap rakyat dan keluarga Malaysia terutamanya dari golongan B40 dan M40 mampu memiliki kediaman pertama dengan menyediakan rumah mampu milik berharga RM200,000 dan ke bawah baik di luar dan di dalam bandar. Kerajaan tidak boleh hanya memperkenalkan inisiatif yang hanya sekadar *rebranding* daripada Kerajaan sebelum ini kerana perubahan yang besar perlu dilakukan bagi mendepani kenaikan kos pembinaan disebabkan kenaikan harga barang binaan.

Dasar Perumahan Negara (2018-2025) sendiri memperakui bahawa isu kemampuan memiliki rumah semakin ketara di kalangan rakyat dan impak kenaikan harga rumah yang mendadak turut dirasai golongan M40 selain B40. Inisiatif khas untuk menyediakan kemudahan rumah pertama pada harga di bawah RM200,000 dan ke bawah ini hendaklah dijadikan salah satu sasaran kajian semula Dasar Perumahan Negara dan memerlukan input dari pelbagai Agensi dan Kementerian serta pihak bukan Kerajaan dan bukan dari satu Kementerian sahaja.

Isu kemampuan memiliki rumah pertama jika tidak ditangani akan mewujudkan generasi rakyat yang sentiasa menyewa tanpa mendapat peluang memiliki perumahan sendiri. Golongan generasi ini juga akan terus menjadi mangsa kepada harga harta tanah yang melambung akibat spekulasi harta tanah dan tanpa kawalan harga sehingga menjadikan harga di luar kemampuan sebenar golongan M40 dan B40."

[Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan]

19. PR-1533-U(27)356

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa kerajaan bersikap adil dalam mengamalkan kebebasan media di Malaysia. Kerajaan tidak seharusnya menjadikan Suruhanjaya Komunikasi Multimedia Malaysia (SKMM) sebagai alat politik untuk menyekat mana-mana isi kandungan media yang tidak 'pro' Kerajaan atau tidak sependapat dengan Kerajaan. YAB Perdana Menteri yang memerintah Kerajaan pada masa ini telah berikrar dalam manifestonya untuk memastikan hak kebebasan bersuara dan melindungi kebebasan media.

Namun, keadaan sebaliknya berlaku selepas beberapa bulan beliau membentuk Kerajaan. Lebih mendukacitakan, kebebasan media yang diwar-warkan Kerajaan hanyalah terhad kepada 'pro' Kerajaan sahaja, manakala parti pembangkang secara halus dikenakan sekatan kepada akses media. Mana-mana media rasmi Kerajaan mahupun swasta tidak diberi kebenaran untuk menyiarkan berita mengenai parti pembangkang mahupun pihak yang menentang Kerajaan.

Oleh hal demikian, Kerajaan digesa supaya berlaku adil dalam menyalurkan maklumat kepada rakyat. Tindakan ini adalah penting untuk memastikan hak kebebasan media tidak dicabul sewenang-wenangnya oleh pihak-pihak tertentu."

[Menteri Komunikasi]

20. PR-1533-U(27)357

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan mengkaji semula kawasan masuk dan keluar sempadan Malaysia-Thailand di Wang Kelian, Perlis. Sebelum ini, penduduk kedua-dua negara boleh menikmati kemudahan bergerak sehingga dua kilometer tanpa menggunakan pasport atau pas sempadan pada hari minggu.

Kuatkuasa itu pernah dibuat bermula tahun 1993 hingga 2015. Akan tetapi, penarikan semula kemudahan kebebasan bergerak ini telah dibuat pada tahun 2015 kerana penemuan rangka manusia mangsa sindiket pemerdagangan manusia yang dipercayai etnik Rohingya.

Susulan itu, Wang Kelian menjadi pekan mati hingga kini. Kerajaan Negeri Perlis cuba membangunkan semula kawasan pelancongan di Wang Kelian, namun ianya tidak semeriah dahulu.

Justeru itu, Kerajaan diharapkan dapat mengkaji dan mempertimbangkan semula untuk memberi kemudahan bergerak di antara kedua-dua negara seperti sebelum ini. Dengan kemudahan tersebut, ia akan dapat menjana semula perkembangan ekonomi khususnya buat penduduk tempatan yang sebelum ini amat rancak sebelum ditutup sepenuhnya pada tahun 2015. Semasa adanya FreeFlow ini,Wang Kelian merupakan satu destinasi pelancongan yang amat meriah dan telah memberi ruang kepada peniaga-peniaga kecil di Perlis dan juga Selatan Thailand menambahkan pendapatan mereka."

[Menteri Dalam Negeri]

21. PR-1533-U(27)358

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa supaya Kerajaan mengkaji semula dasar sedia ada yang berkaitan Warisan Arkeologi Negara dan merangka satu pelan tindakan khusus bagi memartabatkan Warisan Arkeologi Negara yang ditemukan. Penemuan-penemuan arkeologi seperti artifak tembikar, seramik, lukisan purba, rangka manusia purba dan lain-lain artifak amat penting untuk dihayati dan dipelajari kerana data yang dihasilkan dapat membantu merungkai persoalan-persoalan tentang perkembangan hidup dan tamadun manusia silam.

Malahan, ia juga boleh dijadikan sebagai salah satu sumber rujukan pensejarahan negara yang utama. Akan tetapi masih banyak lagi tapak-tapak penemuan arkeologi yang ditemukan tidak dikaji sepenuhnya kerana beberapa faktor terutamanya kekangan kewangan hingga menyebabkan kebanyakan tapak tersebut ditinggalkan tanpa sebarang kajian menyeluruh mahupun pemeliharaan khusus.

Oleh hal yang demikian, kerajaan melalui Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) wajar mengkaji dan merangka satu pelan tindakan bagi memartabatkan Warisan Arkeologi Negara yang ditemukan supaya tapak-tapak arkeologi tersebut dapat dijadikan sebagai subjek kebanggaan dan identiti negara yang berbilang kaum dan agama yang boleh dihayati dan diambil iktibar.

MOTAC amnya boleh mengambil contoh kerangka tindakan daripada negara lain seperti China, Korea, Jepun dan Turki tentang kaedah-kaedah kajian, pemeliharaan dan pemuliharaan yang telah mereka berjaya lakukan melalui kerjasama strategik antara negara.

Hal ini juga sekali gus akan dapat menangani isu kemerosotan minat generasi muda terhadap Sejarah kerana generasi ini dilihat lebih cenderung untuk mengikuti perkembangan teknologi digital dan hiburan. Pembentukan generasi muda yang bakal menjadi pemimpin negara amat penting melalui pendekatan Sejarah ini agar semangat kenegaraan atau cinta akan negara itu dapat dipupuk sebaiknya."

[Menteri Pelancongan, Seni dan Budaya]

22. PR-1533-U(27)359

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa supaya Kerajaan menyegerakan kelulusan dan penyaluran peruntukan pembangunan infrastruktur dan kemudahan terutamanya melibatkan penurapan tar di jalan-jalan yang menghubungkan laluan ke perkampungan Orang Asli dan memperbanyakkan pemasangan lampu jalan di Nenggiri, Kelantan.

Dalam Pilihan Raya Kecil (PRK) Dun Nenggiri baru-baru ini, pihak Kerajaan telah mengetahui bahawa kawasan tersebut memerlukan peruntukan pembangunan infrastruktur dan kemudahan yang menyeluruh khususnya di kawasan perkampungan Orang Asli seperti Pos Gob, Pos Tohoi, Pos Simpor dan Pos Pasik.

Oleh hal yang demikian, Kerajaan melalui Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah (KKDW) wajar mengambil perhatian dan tindakan segera terhadap kekurangan infrastruktur dan kemudahan di kawasan perkampungan Orang Asli di Nenggiri Kelantan kerana mereka juga adalah sebahagian daripada rakyat negara ini yang mempunyai hak untuk menikmati segala kemudahan yang disediakan Kerajaan."

[Menteri Kemajuan Desa dan Wilayah]

23. PR-1533-U(27)360

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa supaya Kerajaan Persekutuan melaksanakan pembayaran royalti petroleum kepada negeri Terengganu dan negeri Kelantan sebagai komitmen dalam memastikan pengagihan hasil petroleum yang adil dan saksama.

Tuntutan ini adalah selaras dengan hak rakyat dan negeri sebagaimana termaktub dalam Akta Kemajuan Petroleum 1974. Kedudukan pelantar minyak juga bersetentang dengan kawasan perairan Negeri Terengganu dan Kelantan. Prinsip Federalisme perlu dihormati dan dipatuhi Kerajaan Persekutuan dengan menunaikan hak yang dituntut oleh rakyat di kedua-dua negeri tersebut."

[Menteri Kewangan]

24. PR-1533-U(27)361

Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kasim [Arau] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa supaya Kerajaan Persekutuan melaksanakan pembayaran Wang Ehsan kepada negeri-negeri di bawah pentadbiran Pembangkang. Pembangunan seimbang antara wilayah amat penting agar rakyat menikmati kemudahan infrastruktur dan kemudahan yang setara. Bantuan Wang Ehsan ini akan dapat membantu negeri-negeri tersebut melaksanakan agenda pembangunan dan kesejahteraan rakyat amnya."

[Menteri Kewangan]

25. PR-1533-U(27)343

Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk kembali mempertimbangkan pelaksanaan Cukai Barang dan Perkhidmatan (GST). Dengan mengambil kira implikasi ekonomi Malaysia yang pada masa ini berada pada tahap yang agak baik serta kestabilan Kerajaan Perpaduan pimpinan YAB Perdana Menteri yang semakin mengukuh, telah ramai pihak termasuklah penganalisis bank berpendapat sekarang adalah masa yang tepat untuk Kerajaan memperkenalkan semula GST.

Menerusi GST, Kerajaan berpotensi untuk meluaskan lagi asas cukai bagi mengurangkan defisit fiskal, mewujudkan ruang utama untuk pelaburan infrastruktur serta menghasilkan peluang bagi mengawal hutang negara dengan lebih baik. Malah, dengan pelaksanaan berperingkat e-invois bermula 1 Ogos 2024, yang juga merupakan antara komponen GST, telah memberikan ruang yang baik untuk Kerajaan melaksanakan kembali GST.

Malaysia tidak harus tertinggal di belakang negara Asia Tenggara lain yang telah melaksanakan GST seperti Indonesia yang melaksanakan *Value Added Tax (VAT)* pada 1985, Thailand pada tahun 1992 dan Singapura pada 1994 selain GST ini telah dilaksanakan di lebih 150 negara.

Kerajaan boleh menstruktur semula GST dengan lebih kemas melalui kerangka dasar yang komprehensif meliputi semua barang dan perkhidmatan dengan sesetengah barang boleh dikecualikan, selain satu kadar cukai yang dianggap positif."

[Menteri Kewangan]

26. PR-1533-U(27)344

Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk segera mengambil ketetapan dalam menangani isu kritikal kemudahan penjagaan kesihatan awam yang kekurangan tenaga mencukupi. Malah, hampir ke semua klinik dan hospital Kerajaan di seluruh negara dilaporkan beroperasi dalam keadaan kurang kakitangan sehingga menyebabkan berlaku lambakan tugas dan memanjangkan lagi tempoh menunggu.

Dengan mengambil kira laporan oleh Persatuan Perubatan Malaysia (MMA) yang mendapati hanya lima peratus kemudahan penjagaan kesihatan awam di negara ini mempunyai tenaga yang mencukupi, sudah tiba masanya untuk Kerajaan menyediakan solusi yang lebih konkret serta komprehensif bagi mengelakkan keruntuhan sistem kesihatan negara.

Fenomena perhijrahan cendekiawan, dengan peningkatan mendadak doktor yang berhenti dan tidak menerima jawatan tetap adalah satu perkara yang serius dan memerlukan tindakan segera dari Kerajaan. Kebimbangan ini perlu dirawati menerusi reformasi industri kesihatan terutamanya apabila Kertas Putih Kesihatan telah diluluskan oleh Dewan yang mulia ini pada tahun lalu."

[Menteri Kesihatan]

27. PR-1533-U(27)345

Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk mengeluarkan gula daripada diwartakan di bawah Akta Kawalan Harga dan Antipencatutan 2011 dalam usaha mengurangkan penyakit diabetes dalam kalangan rakyat Malaysia berbanding langkah Kerajaan memperkenalkan sistem penggredan untuk kandungan gula.

Harga gula di Malaysia kini kekal rendah dan di bawah harga siling adalah disebabkan pemberian insentif oleh Kerajaan sebanyak RM42 juta sebulan kepada semua pengilang gula di negara ini mulai November 2023 dan telah menyebabkan harga gula di Malaysia, yang bukan negara pengeluar gula, antara yang terendah di dunia.

Malah, Malaysia kini juga mempunyai kadar diabetes tertinggi di rantau Pasifik Barat dan antara tertinggi di dunia. Dan, dijangka tujuh juta individu berumur 18 tahun ke atas di Malaysia berpotensi menghidap penyakit kencing manis atau pra-diabetes menjelang tahun 2025.

Kerajaan perlu bertindak sebagaimana yang dilaksanakan oleh Kerajaan Barisan Nasional (BN) pada 2013, yang memansuhkan subsidi gula dan kerajaan Pakatan Harapan (PH) pada tahun 2019 yang mengenakan cukai ke atas minuman bergula yang secara tidak langsung akan dapat membendung krisis penyakit tidak berjangkit (NCD) di Malaysia dan mampu mengurangkan kos perubatan negara."

[Menteri Kewangan]

28. PR-1533-U(27)347

Dato' Sri Dr. Wee Jeck Seng [Tanjung Piai] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk menubuhkan satu suruhanjaya bagi menyiasat kes-kes serta isu-isu jenayah eksplorasi kanak-kanak merangkumi penderaan, pengantunan dan eksplorasi yang semakin berleluasa di Malaysia.

Kebelakangan ini negara kita telah digemparkan dengan kes terkait 'Global Ikhwan Service and Business Holding' (GISB) sepertimana yang dilaporkan oleh pihak media dan juga isu membabitkan "Abang Bas" yang tular di media sosial yang memperlihatkan jenayah berkaitan kanak-kanak seakan sudah menjadi barah di negara kita.

Sehubungan itu, Kerajaan perlu mengambil langkah yang lebih tegas dalam menangani isu ini bagi memastikan kanak-kanak di negara kita dapat menikmati masa kecil mereka dalam persekitaran yang lebih selamat dan kondusif."

[Menteri Dalam Negeri]

29. PR-1533-U(27)349

Dato' Sri Dr. Wee Jeck Seng [Tanjung Piai] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk menjalankan penelitian kajian yang menyeluruh bagi fasiliti ataupun jalan raya yang terdapat kebarangkalian dan boleh diklasifikasikan sebagai titik panas untuk berlakunya kejadian lubang benam (*sink hole*) yang semakin menjadi kerisauan dalam kalangan warga kota mutakhir ini.

Kebelakangan ini, kita telah dikejutkan dengan insiden yang mengakibatkan peristiwa menyayat hati, telah meragut nyawa seorang wanita susulan kejadian tanah mendap yang berlaku di kawasan Masjid India, di ibu kota Kuala Lumpur selain beberapa kejadian lain yang berlaku di Jalan Sultan Ismail, Pantai Dalam dan juga di Kompleks Bunga Raya, Terminal KLIA.

Kewujudan lubang benam ini ternyata mencetuskan polemik dalam kalangan rakyat mengenai sejauh manakah Kuala Lumpur ini selamat untuk diduduki pada masa akan datang. Pembangunan tanpa henti, sistem saliran yang huru hara, kejadian mendapan atau pasir jerlus, pengaliran keluar air bawah tanah, bebanan melampau, pergerakan fizikal termasuk pembangunan persekitaran dilihat antara faktor kepada fenomena ini untuk berlaku.

Oleh yang demikian, Kerajaan perlu mengambil pendekatan strategi yang lebih holistik bagi melenyapkan keresahan rakyat dengan melakukan pemetaan semula serta ujian integriti untuk semua sistem saliran di seluruh Kuala Lumpur bagi memastikan tiada lagi kejadian yang tidak diingini daripada berlaku. Adalah lebih baik kita mencegah daripada merawat sebelum berlaku kejadian yang lebih teruk."

[Perdana Menteri]

30. PR-1533-U(27)351

Dato' Sri Dr. Wee Jeck Seng [Tanjung Piai] akan mencadangkan :

"Bahawa Dewan ini menggesa Kerajaan untuk meneliti dengan lebih mendalam dan penuh hikmah berhubung laporan bertajuk 'Transitioning Futures, Anticipating Change: Socioeconomic Futures of Malaysia's Climate and Demographic Transition', oleh Program Pembangunan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (UNDP) yang membangkitkan kebimbangan mengenai perubahan akibat perubahan iklim dan demografi masa depan.

Hari terpanas Malaysia pada tahun 2050 dijangka mencecah pada suhu 40.8°C dan juga turut akan menjadi sebuah negara yang diklasifikasikan sebagai sangat tua (*super-aged*) menjelang tahun 2056.

Malaysia dianggar memerlukan hampir RM392 bilion bagi menyesuaikan diri dengan perubahan iklim dalam tempoh 50 tahun mendatang dan dengan pertumbuhan penduduk yang lebih perlana dan tenaga kerja yang mengecut akan menyebabkan pertumbuhan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) negara menurun sebanyak satu pertiga menjelang 2050.

Justeru, Kerajaan perlu mengambil pendekatan proaktif bermula sekarang dalam menangani isu perubahan iklim dan isu tenaga kerja yang semakin tua yang secara tidak langsung memberi kesan kritis terhadap struktur ekonomi serta pasaran buruh kerana kedua-duanya mempengaruhi mata pencarian dan kestabilan ekonomi negara."

[Menteri Sumber Asli dan Kelestarian Alam]

31. PR-1533-U(27)362

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima kewujudan Seksyen (1) Perkara 112C Bahagian 4 Jadual Kesepuluh dan Seksyen (2) Bahagian 4 Jadual Kesepuluh dalam Perlembagaan Persekutuan serta penguatkuasaannya dan menerima hakikat bahawa hak ini adalah hak-hak Perlembagaan Rakyat Sabah.

Menerima juga hakikat bahawa terdapat kekeliruan dalam pelaksanaan hak-hak perlembagaan ini dan bahawa selama 44 tahun (1974 – 2018), kadar pemberian khas di bawah peruntukan tersebut gagal dikaji oleh Kerajaan Persekutuan.

Memperakui langkah-langkah yang telah diambil oleh pihak kerajaan selepas penubuhan kerajaan Pakatan Harapan 2018 sehingga kini iaitu bermula dengan menaikkan pemberian kepada RM53.4 juta, kemudian dinaikkan Kerajaan Perikatan Nasional ke RM125.6 juta, pada tahun 2023, dan kemudian Kerajaan Madani naikkan kepada RM300 juta dan baru-baru ini dinaikkan lagi kepada RM600 juta.

Dan menerima hakikat bahawa semua langkah-langkah ini bersifat sementara (interim) sebelum Kerajaan Sabah dan Kerajaan Persekutuan bersetuju untuk melaksanakan hak Perlembagaan Rakyat Sabah sepenuhnya.

Menerima hakikat bahawa pelaksanaan ini mengambil masa begitu panjang sehingga sekarang iaitu negara Malaysia sudah berusia 61 tahun.

Maka, Tuaran ingin mengusulkan supaya Dewan yang mulia ini membuat keputusan untuk melaksanakan Hak Perlembagaan Rakyat Sabah ini secara tuntas termasuk meminda perkara 97 (1) Perlembagaan Malaysia untuk membolehkan kerajaan Sabah memungut 40% daripada pungutan hasil Persekutuan daripada Sabah secara lansung."

[Perdana Menteri]

32. PR-1533-U(27)363

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima sejarah perang saudara di Selatan Filipina pada awal 70-an yang mengakibatkan ribuan pelarian perang dari Filipina melarikan diri ke Sabah. Menerima hakikat bahawa Pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu (PBB) melalui Suruhanjaya Tinggi Persatuan Bangsa-Bangsa Bersatu Untuk Pelarian (UNHCR) telah turun padang dan membantu pelarian ini dengan mewujudkan sekurang-kurang lima (5) skim penempatan pelarian di Sabah (Telipok, Kinarut, Kampung Bahagia Sandakan, Kampung Selamat Semporna dan Kampung Hidayat Tawau).

Dan menerima hakikat kerajaan Sabah telah bekerjasama dengan UNHCR sehingga mewujudkan sebuah bahagian di Jabatan Ketua Menteri untuk menguruskan penempatan UNHCR ini.

Menerima juga hakikat apabila setelah UNHCR menyerahkan penempatan ini kepada Federal Task Force di bawah Majlis Keselamatan Negara, terdapat kecelaruan dari segi urus tadbir pelarian perang Filipina di Sabah, sehingga penempatan mereka telah bercampur aduk dengan mereka yang bukan pelarian yang menyebabkan banyak masalah dari segi urus tadbir kewarganegaraan dan pelbagai aspek bantuan kemanusiaan.

Menerima hakikat bahawa pelarian perang Filipina ini telah diberi pelbagai dokumen bermula dengan kad burung-burung, kad benci dan selepas itu dokumen IMM13 sehingga sekarang. Menerima juga hakikat bahawa pelbagai pendekatan untuk menaik taraf bentuk dan cara pengeluaran dokumen ini telah banyak dipolitikkan dan akhirnya kini tidak ada kata putus apakah dokumen baru yang diberikan kepada golongan pelarian perang Filipina ini.

Menerima juga hakikat bahawa satu Suruhanjaya Siasatan Diraja telah ditubuhkan oleh Parlimen Malaysia mencari penyelesaian tuntas terhadap kehadiran golongan pelarian perang Filipina di Sabah, namun itu pun telah gagal memberi apa-apa penyelesaian. Malah ramai yang menganggap langkah ini sebagai mainan politik semata-mata.

Oleh sebab itu, Tuaran mengesyorkan supaya Dewan yang mulia ini membahaskan masalah pelarian perang Filipina dengan mengambil kira bagaimanakah masa depan mereka yang kini sudah tiga generasi selepas beranak pinak di Sabah, sehingga kerajaan dapat mengambil tindakan yang tegas sebelum masalah ini menjadi lebih besar yang boleh menggugat kestabilan dan kedaulatan negara."

[Perdana Menteri]

33. PR-1533-U(27)364

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima hakikat bahawa masih terdapat beberapa negara yang mengeluarkan Travel Advisory Note terhadap rakyat mereka.

Dan menerima hakikat bahawa Travel Advisory Note ini membantutkan pelaburan dan perkembangan industri pelancongan terutama sekali di Pantai Timur, Sabah.

Menerima hakikat bahawa kerajaan telah pun menujuhkan Kawasan Keselamatan Khas Pantai Timur Sabah (ESSCOM) pada 1 April 2013 dan telah pun beroperasi selama 11 tahun hingga kini.

Menerima juga hakikat bahawa Kerajaan Sabah sudah membelanjakan berjuta ringgit untuk ESSCOM.

Menerima hakikat bahawa dua taman perindustrian di Sabah terletak di Pantai Timur iaitu Kluster Industri Minyak Sawit (POIC) Sandakan dan POIC Lahad Datu, yang mana kejayaan mereka adalah bergantung kepada hal-ehwal keselamatan.

Oleh itu, Dewan yang mulia ini perlu ditangguhkan untuk membincangkan langkah-langkah yang perlu diambil bagi memastikan keadaan keselamatan di Pantai Timur Sabah terkawal, sehingga negara-negara yang mengeluarkan Travel Advisory Note tersebut mengubah amaran atau dasar mereka."

[Menteri Dalam Negeri]

34. PR-1533-U(27)365

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima hakikat bahawa kos pembekalan elektrik (penjanaan, penghantaran dan pengagihan) di Sabah adalah lebih tinggi daripada kadar jualan seunit elektrik menyebabkan Sabah Electricity Sdn. Bhd. (SESB) mengalami kerugian dan terpaksa bergantung kepada subsidi sokongan tarif (TSS) daripada persekutuan dengan kadar RM850 juta setahun.

Menerima juga hakikat bahawa kerajaan perlu mengambil langkah-langkah bagi memastikan penjanaan elektrik mencapai 40% rizab margin dan kos pembekalan elektrik berada di bawah paras jualan untuk mengurangkan beban Kerajaan Persekutuan dalam menampung subsidi sokongan tarif (TSS).

Oleh itu, maka dengan ini Tuaran mengesyorkan agar Dewan yang mulia ini dapat membahaskan langkah-langkah yang boleh diambil sehingga kerajaan dapat mencari jalan penyelesaian yang tepat untuk menstabilkan bekalan elektrik di Sabah."

[Menteri Peralihan Tenaga dan Transformasi Air]

35. PR-1533-U(27)366

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima hakikat bahawa import makanan negara masih lagi tinggi termasuklah makanan ternakan.

Dan menerima hakikat bahawa tanah yang masih lagi luas untuk dimajukan sebagai tanah pertanian terdapat di Sabah dan Sarawak.

Menerima juga hakikat infrastruktur perhubungan masih lagi pada tahap yang rendah menyebabkan pelbagai usaha untuk meningkat keterjaminan makanan terhalang.

Maka itu, Tuaran mengusulkan agar Dewan yang mulia ini ditangguhkan untuk membincangkan langkah-langkah dalam mengatasi dan menaik taraf jalan-jalan pertanian di Sabah dan Sarawak."

[Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan]

36. PR-1533-U(27)367

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima hakikat bahawa kawal selia bekalan Elektrik di Sabah telah pun diserahkan kepada Kerajaan Sabah daripada Kerajaan Persekutuan selepas Kelulusan Rang Undang-Undang Tenaga Boleh Baharu (Pindaan) 2023 (Akta 725) dan Rang Undang-Undang Pihak Berkuasa Pembangunan Tenaga Lestari (Pindaan) 2023 (Akta 726) dalam sidang Dewan Rakyat pada tahun 2023.

Menerima hakikat penyerahan kawal selia telah dimuktamadkan selepas Dewan Undangan Negeri (DUN) Sabah meluluskan tiga Rang Undang-Undang (RUU) Perlembagaan Negeri Sabah pada 03 Januari 2024 berkaitan pengambilalihan kuasa kawal selia bekalan elektrik daripada kerajaan Persekutuan membabitkan RUU Bekalan Elektrik 2024, Tenaga Boleh Baharu 2024 dan RUU Suruhanjaya Tenaga Sabah (Pindaan) 2024.

Dan menerima hakikat bahawa kawal selia bekalan elektrik di Sabah kini berada di bawah Suruhanjaya Tenaga Sabah (ECoS), manakala Wilayah Persekutuan Labuan masih di bawah seliaan Suruhanjaya Tenaga (ST) Malaysia.

Menerima juga hakikat bahawa syarikat Sabah Electricity Sdn. Bhd. (SESB) merupakan satu-satunya syarikat utiliti yang membekalkan tenaga elektrik kepada Wilayah Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan.

Dan menerima hakikat bahawa jarak geografi Labuan adalah lebih dekat dengan Sabah berbanding dengan Semenanjung Malaysia.

Justeru, Tuaran mengesyorkan agar Dewan yang mulia ini ditangguhkan bagi membuat keputusan pemindahan kawal selia bekalan elektrik Labuan daripada ST kepada ECoS bagi memudahkan pemantauan, meningkatkan kecekapan pengurusan serta mempermudahkan segala urusan dan menjimatkan kos."

[Menteri Peralihan Tenaga dan Transformasi Air]

37. PR-1533-U(27)368

Datuk Seri Panglima Madius Tangau [Tuaran] akan mencadangkan :

"Menerima hakikat sejarah bahawa Pulau Labuan diserahkan oleh Kerajaan Sabah menjadi Wilayah Persekutuan dengan niat suci untuk tujuan membangunkan Labuan dengan pesat.

Menerima hakikat Kerajaan Persekutuan telah gagal membangunkan Labuan termasuklah menyediakan utiliti bekalan air dan elektrik.

Menerima hakikat bahawa rakyat Labuan adalah juga rakyat Sabah yang masih terikat dengan adat istiadat Sabah dan oleh itu masih lagi memerlukan perkhidmatan sistem Mahkamah Anak Negeri dan seterusnya memerlukan bimbingan dan perkhidmatan di pelbagai agensi Kerajaan Sabah.

Menerima hakikat bahawa penyerahan Labuan sebagai Wilayah Persekutuan telah dibuat tanpa mengambil kira kesan terhadap persempadanan Sabah.

Dan menerima hakikat penyerahan Labuan sebagai Wilayah Persekutuan tidak diberi pampasan walau satu sen pun kepada Sabah.

Menerima hakikat bahawa Pulau Labuan terlalu dekat dengan Sabah, dan penduduk serta rakyat Labuan mempunyai ikatan yang sangat kuat dengan penduduk Sabah.

Maka dengan itu, Tuaran mengusulkan di Dewan yang mulia ini agar Kerajaan Persekutuan mengembalikan semula Labuan kepada Sabah."

[Perdana Menteri]

**UCAPAN-UCAPAN
(PERATURAN MESYUARAT 17)
(KAMAR KHAS)

Ahli Yang Berucap	Tajuk Ucapan	Menteri Yang Bertanggungjawab
YB Dato' Sri Dr. Wee Jeck Seng (Tanjung Piai)	1. Isu Bantahan Cadangan Projek Pembangunan dan Pemodenan Pasar Borong Kuala Lumpur 2. Isu Pengurusan Sisa Domestik dan Industri yang Tidak Terurus	1. YB Menteri di Jabatan Perdana Menteri 2. YB Menteri Perumahan Dan Kerajaan Tempatan
YB Dr. Siti Mastura binti Muhammad (Kepala Batas)	1. Cadangan Pembukaan Pusat Sokongan Sosial Setempat (PSSS) 2. Hab Pelancongan Sungai Muda	1. YB Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga Dan Masyarakat 2. YB Menteri Pelancongan, Seni Dan Budaya

** Ucapan Di Bawah Usul Berkenaan Perkara Tadbir Kerajaan (Peraturan Mesyuarat 17)